

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De b[ea]to Siluestro papa Sermo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

stimoniu vltioy q p feri hui merita impe/ trarūt a dño qd postulauerūt iuxta sepul/ crū ei' orātes: aut etiā in loco in q pculsus est. Ectis em visus: surdis auditus: claudis gressus est repar'. Porro aq qua pan ni ei' sanguie respū lori sunt/plimis extitit in medelā. Vide hec z alia multa in legē/ dis. Tū etiāz hī q blasphemū q miracul hui' z scitātī glōsi vīri detrahēbāt: a de/ monio arrepti sunt. Scdm est testimo/ niū mortuoz q p ei' merita surrexerunt. Tertiu est testimoniu psecutoroz q diuer sis penīs mirabilr afflicti sūt: adeo vt aliq digitos p'rios dentibz discerpētes: aliq sa nie defluētes: aliq palyfi dissoluti: aliq amē/ tes effecti/ miserabilr interirent. Ecclī. iij. Vltz ad mortē certa p iusticia: z de' expu gnabit p te inimicos tuos. Hec ibi. Pa/ ter itaqz excellētia iusticie z p'ituz atqz san ctitatz glōsi thome. Hūc igit deuoz iuo cem' cordibz vt suis meris iustificati: di/ uina gratia dotari: demūqz cum eo i celis glorificari mereamur. Amen.

De bñ Biluestro papa Sermo

Erue bone et

fidelis intra in gaudium dñi tui. Hanc. xxv. Des debemus esse serui boni z fideles dñi p'cipue p'p' tria.

Primo rōne formatōis.

Secdo rōne reformatōis siue redēptōis

Tertio rōne cōductōis.

Primo rōne formatōis. Esa. xliij. Forma/ ui re seruus me' es tu israel nō obliuiscā/ ris mei. Et ing' d'c. ij. sent. dist. j. Fact' ē hō ppter deū vt ei seruiret: z mūdus ppter hoīem vt homi seruiret. Posit' est hō in mūdo vt ei seruiret z ipe seruiret z vtrūqz acciperet. Voluit em de' ab hoīe sibi seruire vt ea seruitute nō de' sed hō seruiēs iuuu/ ref: et mūdus seruiret hoī vt sibi hō iuuu/ ref. Lortū igit bonū hoīs est z qd factum est ppter ipm z ppter qd ipe facit' est. Ideo ap'ls d'c. j. Cor. ij. Via vīa sunt: vos autē chri. Hora q' d'c: oīa. s. sup'iora: eq'ltia: z ipe riora. Sup'iora ad p'frueudū: vt deus. Eq' lita ad cōmūendū. Angeli: q' hō sint nob sup'iores: in futuro tñ erunt eq'les. Hanc. xxij. Erunt sicut angeli dei in celo q' z mō

nobis dati sunt in custodes. Secundo rōne reformatōis siue redēptōis. j. Cor. vj. Empti ei est' p'cio mag'. Et ibi p'mis/ tif' nō est' vī. Et. j. Pet. j. Nō corruptibi/ libz auro vel argēto redēpti est': sed s'cio/ so sanguie a gni imaculati z c. Tertio ra/ tione p'ductōis. Hanc. xx. Exiit p'mo ma/ ne cōducere oparios in vineā suā z c. Bre. in homel. Cōductio est vite eterne p'mis/ sio p' op'ibz seruitur' n're: cū q'bz seruis vult ponere rōnem in fine. Hō em cū sit aīal ra/ tionale/rōnaliter viuere debet: nō bestiali/ ter: z de vitā suā rōnem deo reddere. Hō dicit in cō. xv. q. j. Merito. s. Ex eo. Hōz mines qz rōnales sunt facti: de se z de oī/ bus rōnem reddituri sunt. Aug. in solilo. Infelices sunt q' ignorāt qd faciūt z rōnē nō hnt: vadūt de ten'ibz ad tenebras et nesciunt vbi cadunt. Infeliciores q' scūt p' rōnez qd faciūt z ap'z ocul ad ifernū de/ scēdūt. Hec ille. De oībz itaqz sum' rōnez reddituri z iuxta qd fecerim' mercedē re cepturi. Vñ vnicuiqz q' fidelr deo seruiē/ rit dicit dñs verba p'us assumpta. Serue bone z fidelis intra in gaudiū z c.

Porādū q'ppe q' hoīes seruitēres sūt iu/ spūci differētia. Quidā sūt serui peccati et diaboli: sed nullo modo dei. Joan. vij. Qui facit pctm/ seru' ē pcti. glo. i. diaboli. Alij sunt serui dei sed nō boni z fideles: q' sez ea q' sunt bona faciūt: sed ex timore: nō ex charitate. ideo nō sunt boni sūt q' nō di/ ligunt dñm. ij. Cor. st. Nō ex tristitia aut ex necessitate: hilarē em datore diligit de' Hec ibi. Itē ea q' faciūt nō faciūt in laudē dei sed ad gl'iam p'p'riā vel tpale cōmoduz aspiciētes: et plerūqz etiā a via p'ituz de/ iūatēs. Ideo nō sūt serui fideles q' donis dei abutunt. qz nō est in eis cordis rectitu do in gl'iam dei. Ps. Cor. aut eoz nō erat rectū cū eonec fideles habitū sunt in testa/ mēto ei'. Tales itaqz serui nō intrabūt in gaudiū dñi. Solē em bono suo z fidelē d'z intra in gaudiū dñi tui. Requ' autē trī plex fidelitas in bono seruo dei. Prima ē fidelitas sincere dilectōis. Debet em aīa q' est chri spōsa diligere eum corde casti/ sīmo vt nullū penit' admittat amorē extra neū. Bern. Nō caste diligit deū qui aliqd diligit p'ter eum. Hec ille. Unde quotiēs aīa amorē aliqūe amorū chri dīstōnū ad/

dolorosam. In tribulatione, pfecto cogno
scit bonu seruu dei z fidelis. In tribulatioe
em pbat fidelitas seruoꝝ dei. Eccl. xliij.
In tentatioe inuer⁹ e fidelis. Et ibide. ij.
ca. In huilitate tua patietiam habe, qm in
igne pbat auz z argenti. Hoies po rece/
pribiles in camino humiliatiois. Hec ibi.
Et exone: receptibiles in gaudio celesti.
Un sicut dr Act. xiiij. Per multas tribula/
tiones optet nos itrare in reg. celozu. Et
Bar. v. Bri q psecutione patiunt ppter iu/
sticia: qm ipoz est reg. ce. Et. ij. Loz. iij.
Id qd in pnti momeraneu est z leue tribu/
laciois nre, sup modu in sublimitate eter/
ne glie podus opaf in nob zc. Passus est
aut bris Siluester pcpue triplicis tribu/
lacionis angustiam.

Prima est angustia tribulatiois comi/
lanonis psecutorie. (naroue

Tertia est angustia tribulatiois p dicitioe.
Prima est angustia tribu/
lacionis cominatorie: qn. s. Tarqn⁹ comia/
tus est ei in pte: vt s. dicitu est. Eccl. xxiij.
Ante igne camini vapor z fum⁹ ignis in/
altib: sic z an sanguine maledicta z pꝛu/
melie z mine.

Secunda est angustia tribu/
lacionis psecutorie: qn scz fugit ppter Con/
stantini psecutione: parat⁹ en spp dno mo/
ri. Has igit tribulationes patienter atqz
gaudent sustinuit. j. Loz. iij. Persecutio/
ne patimur z sustinem⁹. Et. ij. Loz. iij.

Persecutione patimur sed no derelinqui/
mur: deijamur sed n plim⁹: sp mortificatio/
ne iesu in corpe nro circuferetes. Hec ibi.
Et Ro. v. Gloriam i tribulatioibz. Has
pfecto tribulatioes z psecutioes no timu/
it bris Siluester: attedens illd verbu sal/
uarolis Lu. xij. Dico aut vob amice, me/
is ne terremini ab his q occidit corp⁹: z
post hec no hnt ampli⁹ qd faciant. Ofsen/
da aut vob que timeat. Tete eu q post/
q occiderit corp⁹ habet ptezes mittere in
gedena. Ita dico vob huc timere zc. Hec
ibi. Q, si obicias forte de fuga bri Sil/
uestri: et ideo videt timuisse. Dicedu q n
ex timore mortz fugit, s. iuxta doctinam
dni faciedo q dr Barr. x. Lu psequetur
vos in ciuitate ista/ fugite in aliam. Ubi

sciendu fm Rico. de Lyra. q psecutio all/
qn est psonalis: vt qn aliq⁹ qrit ad moꝝ/
re: no qz fidelis pncipalr: sed ppter odium
psone determinate. et tunc est sp fugiendū
sicut Paul⁹ qrebat ad morte in Damasco
vt h⁹ Act. ix. cu tn aliq fideles pmitte⁹ sent
ibi pacifice habitare. ideo demissus a fribz
p mup: fugit psecutore psonale. vt ipse dr
ij. Loz. xj. Aliqn aut no est soluz psecutio
psone: sed etia fidei z iusticie. et tunc si ho
pcipiat pbabilr q ex fuga sua sequat veri/
sio fidei z depssio iusticie: fuga est mala: et
est pctm mortale. Si aut h no appet pba/
biliter sed magis dnu: vt pote qz ex tali fu/
ga pot alibi fieri vtilitas ecclie. vel etia qz
taliu qritu vita z doctrina est adhuc sa/
tis necessaria p defensione iusticie z edifi/
cacione mebroꝝ ecclie. ex remansioe aut no
haberet nisi occasio mostr⁹ ecclie a ca/
nib: i. obstar⁹ infidelibz: z coculatio mar/
garitay. i. articuloꝝ fidei ab ipis: tunc est
fugiendū z alibi pficienda. Sic itaqz fu/
git bris Siluester: semp tn patus p dno
morte sustinere: vt eundem ondit cum ad/
eum venerut milites constantini vbi lauta/
bat: vt s. dicitum est.

Tertia est angustia tribu/
lacionis p dicitioe: cu scz sibi p radicebat
iudei z aliq mlti ptra pitate fidei. Ps. U/
di iniquitate z p radicione in ciuitate. Sz
bris siluester viriliter arguebat eos. Ad
Tit. j. Potens exhortari in doctrina sana
z eos q contradicunt arguere. Hec ibi. Act.
vj. No poterat resistere sapie z spui q lo/
qbat. qz sicut dr Bar. x. Non em vos estis
q loqmni: sed sps patris vri q loqitur in
vobis. Sic itaqz pbarus est bris Silue/
ster tanq seruis chri bonus z fidelis per/
tribulacionis angustiam per quam z itro/
iuit in gaudium dni. Unde dicit Judith
vij. Per multas tribulatioes traierut fi/
deles. et Eccl. xxiij. In tepore tribulatio/
nis permance illi fidelis vt z hereditate il/
lius coheres sis. Et Romā. vij. Hec/
des qdem dei: coheredes autem christi. si
tamen compatimur vt simul et gloufice/
mur. Et. ij. Timot. ij. Fidelis sermo. nam
si comortui sumus. scz cum christo per to/
lerantiam aduersitatis et persecutiois:
et conuicemus. si sustinebimus: et con/

Ber. de scto Biluestro

regnabim? Et. j. Pe. iij. Edicantes chri
passionib? gaudere vt z in reuelatione glo
rie et gaudeatis exultantes. Et Bern. in
ser. de ramis pal. Pns tribulatio est via vi
te: via glorie: via ciuitatis habitaculi: via
regni Hec ille. Hic pfecto est turbo ille p
quem bellas. i. vir iust? ascendit in celum vt
dr. iij. Reg. ij. Qm igit multas tribulatio
nes passus est glisus Siluester: Idcirco
mento dicit ei dñs. Serue bone z si. intra
in gau. zc.

Tertio apparuit gloriosus siluester
bon? dñi fuus z fidelis? intrauit i
gaudiū dñi p pastorale diligentia
operosam z vigilē. In pastorali pfecto di
ligentia oñdit bonitas atqz fidelitas pa
storis z p eam tandē intrat in gaudiū dñi.
In Dat. xxiij. Quis putas est fidel? fu?
z prudēs que? pstituit dñs sup familiā suā
vt det illis cibū in tpe: Btūs ille fu? que?
cū venerit dñs ei? inuenerit sic facientem.
Amen dico vob sup oia bona sua pstituet
eū. qz vitz britudo ad quā sic introducif ē
status oim bonoz aggregatione pfectus.
vt dr. iij. d. psol. Et lu. xij. Quis putas ē fi
delis dispensator z prudēs quem pstituit
dñs sup familiā vt det illis i tpe tri. mēu.
Btūs ille fu? que? cū venerit dñs iuenerit
sic facientē. Vere dico vob qm sup oia que
possidet pstituet illū. Hec ibi. Fuit autē be
atus siluester vigilans z diligens in offi
cio pastorali pascēdo pplz di. apo. iij. Esto
vigilans z pfirmā cetera qz moritura erant
i. pfirmā tibi subditos pbo z exemplo qz
iō dicunt morituri qz pplz d. facili labitur
ad perā nisi exemplo z pbo pastorz susten
ret. Hiere. vj. Pascet vnusqz eos qz sub
manu sua sunt. Paut autē glisus Silue
ster pplm sibi commissū diligent z vigilanter
triplici pastu seu pabulo

Primus est pastus tgalis sustentatiōis.

Iste est bonus.

Scōds est pastus doctrinalis instructio
nis. Iste est melior.

Tertius est pastus pualis exemplatio
nis. Iste est optimus.

Primus est pastus tgalis
sustentationis Amb. Pasce fame morien
tē. Si em pascēdo fuare potueris z nō pa
ueris occidisti. Et hz b. lxxvij. di. c. Pasce

Idem in lib. d. offi. z b. x. q. ij. An. Pa
rū hz ecclia nō vt fuer s; vt proget z subue
niat in necessitatib? pauperz. Hec ille. Fuit
qpe btūs siluester oino dedit? opib? pie
tatis z mic. Un oim orphanoz viduarū
z pauperz noia in scriptis habebat z oib?
de necessarijs ad vitā pvidebat. j. Tim. iij.
Pietas ad oia vtilis est. Erat em hospita
multū. Vide hecz alia ampli? in legendis
Hebre. xij. Hospitalitatē nolite oblitiscē
Et. j. Pe. iij. Hospitales inuicē sine mur
muratiōe. et Rhom. xij. Hospitalitatē se
ctantes. Sic itaqz pascēdo pplm tgalis et
corpali pabulo meruit intrare in gaudiū
dñi. Lu. xviij. Da paupib? z habebis tbe
sau. in ce. et Tobie. iij. Quō potueris esto
misericos zc. Premiū em bonū tibi tbe
saurizas zc. et Dat. xxv. Dicit dñs iust?
Venite bñdicti pīs mei pci. re. zc. P
ui oī z dedistis mihi manducare. Simi
z. Hospes erā z collegistis me zc. Et
quif. qz diu vni ex minimis meis fecistis
mihi fecistis. Un piz qz ppter opa pietatē
z misericōie introducunt boni in gaudiū dñi
sui tanqz serui boni z fideles fideliter vitz
dispētares bōa sibi a dño pcessa z cōmissa

Scōds ē pastus doctrinalis

instructionis. Hiere. iij. Dabo vobis pas
tores iuxta cor meū z pascēt vos sicut
doctrina. Bern. Hec sunt qz pastori puen
iunt: bonitas: disciplina: z scia. Bonitas tu
bit: disciplina corrigat: scia pascit. Hec ille.
Ad titū. ij. Loqre z exhortare. Hiere. Pa
stor duz delinqntes corrigere noluerit: p
culdubio tacēdo occidit. Hec ille. Hec
itaqz siluester paut documētis z vocatiō
spūalib? pplm infideles ad fidē vocandū
z in fide instruendo. Inf hz etiā ipm co
stantissimū imperatorē instruxit z baptiz
auit. Vide legendā qz pulcra est illa disti
ria. Paut insup iā instructos pfirmādo
ad bonū sp admonēdo Ad titū. iij. Admo
ne illos ad oē opus bō. paros eē p. p. p.
paut ipm deqz ad vigilē gregi cōmissi
stodiā exhortādo. Unde mori approp
quās deqz monuit vt inf se sp charitatē
berent ecclias suas diligentissime gub
narent. Et post hec in dño feliciter obit
mūit anno dñi. cccxx. Sicqz vt fidelis
uus intrauit in gaudiū dñi sui. Dan. ij.

De sancto Hilario Fo. CLXIX

Qui ad iusticiā erudiūt multos: erūt q̄i stel-
le in p̄p̄tias cōmunitates. He. Abi.

dium dñi tui. Hui⁹ itaq; exemplo studet
mus deo fuisse fideliter vt inter bonos et
fideles dñi suos iucunt: et eadē in gaudiū
dñi perennit̄ introduci mereamur. Amē

Tertius est pastus virtua-

lis exemplationis. In Jo. x. dicit q̄ bonus
pastor: cui p̄p̄tias oues emiserit: an eas va-
dit. Et p̄ bona exempla: et implendo ea q̄ do-
cet. Nō enī sufficit ouib; bona dicere q; ne-
cessariū ē et facere. q; dicit Aug. Bū doce-
re et male viuere: est seipm̄ cōdemnare. Et
sic dicit Greg. Dū pastor p̄ abrupta scie-
tā dicit: necesse ē vt grex ad p̄cipitiū seq̄tur.
Jo. ad Tit. ij. In ouibus p̄be te exemplū
bonoz operū: in doctrina: in integritate: in
guitate. Sic faciebat b. siluester: q̄ adeo fi-
de et morib; resp̄debat vt nō solū a chri-
stianis: vep̄tā a paganis miro diligere af-
fectu. Per hāc itaq; pastoralē diligentiā vt
seruus bon⁹ et fidelis intravit in gaudiū
dñi. i. Pe. v. Pascite q̄ in vob̄ est gregem
dei: p̄uidetes nō coacte s; spontanee hui⁹ de-
um: neq; turpis lucri grā: s; volūtariē: ne-
q; vt dñantes in dens s; forma facti gre-
gis ex aio. Hec ibi. Et nota q̄ dicit: nō co-
acte s; spontanee. i. non amaro aio s; libero
et charitate. alias enī nō esset seru⁹ bon⁹.
Nota etia; q̄ dicit: neq; turpis lucri grā. i.
p̄pter questū tpalem aut vanā glam s; vo-
lūtariē p̄p̄ hōres diuinū. neq; vt dñantes
et ranc; elati p̄ sup̄biā: s; facti forma. i. ex-
plar gregis: p̄ scām p̄uerationē exemplare
alias enī nō essent sui fideles. Et deinde
sequit̄ remuneratio eū dicit ibidē. Et cū ap-
paruerit p̄nceps pastor p̄cipietis imarces-
cibile eterne gl̄ie coronā. Hec ibi. Et dicit
etia; itaq; p̄t qm̄ gl̄iosus siluester fuit fide-
lis seru⁹ et bonus. Bon⁹ inquit p̄pter cha-
ritatiuā affectionē Nam charitas eoq; ani-
mā vnit deo facit eā p̄cipare diuinā bo-
nitatē et sic facit eā bonā p̄cipatiuē. q; sic
dicit Luc. xvij. Nemo bon⁹ nisi solus deus
Qd̄ est intelligendū de bono p̄ essentiam
Dicit aut̄ hō bonus p̄ p̄ticipationē diuine
bonitatis que h̄i p̄ charitatē p̄ quā mens
hūana adheret ip̄i sūmo bono. et vni⁹ sp̄i-
tus cū deo efficit̄ iuxta illud apl̄. j. Co. vj
Qui adheret deo vni⁹ sp̄s ē. Fidelis autē
dicit p̄ talentoꝝ sibi cōmissoz p̄uofā dis-
p̄tationē ad laudē dei et gl̄iam. Jo. tā dē
meruit audire illā dulcissimā dñi vocem.
Euge sue bone et fidelis rē. Intra in gau-

De sancto Hilario p̄cauensi ep̄i dōpo Sermo

Vos estis lux

mundi. Mat. v. Sic in celo po-
suit deus luminaria corpalia vt
lucerent sup̄ terrā. vt scribit Gen. j. Ita in
celo militantis eccl̄ie posuit diuersa lumina
naria ad illuminandas mentes hoim. Ipse
q̄ p̄p̄tias est luminare mar̄ q̄i sol. q̄ dicit
Jo. vij. Ego sū lux mundi. Ipa aut̄ virgo
sacratissima m̄ dei est luminare etiā ma-
gnū: min⁹ tñ q̄ p̄mū. Can. vij. Pulcra vt
luna q̄ illuminat noctē hui⁹ mundi. Glossa
aut̄ apl̄ et alij sancti sunt q̄i stelle splēdē
Et p̄cipue illi q̄ nō solū vite sanctitate splē-
duerūt s; et doctrine claritate oñderunt q̄i
ter discernenda sit p̄tus a vicio et lux a te-
nebris Gen. j. Posuit stellas in firmamen-
to celi vt luceret sup̄ terrā et p̄ssent diei ac
nocti et diuiderent lucez ac tenebras. His
itaq; dicit sp̄aliter dñs. Vos estis lux mū-
di. Inter istos aut̄ rutilantissime splēdu-
it gl̄iosus chri⁹ p̄fessor hilari⁹ q̄ multipli-
citer eccl̄iam illustrauit. Jo. vere dicit p̄t
lux mundi Lux in quā habens tres nobilit̄
simas p̄ditiones

Primo splendoris pulcritudinē. Sive
splendorem speciosum.

Secundo ardoris plenitudinē. Sive ardo-
rem copiosum.

Tercio vigoris fortitudinē. Sive vi-
goris fructuosum.

Primo igitur fuit hōis hilarius lux
mundi splēdore hōis speciosū. Eccl̄.
xxvj. Lucerna splēdens sup̄ casside
labrii sc̄m. Mat. v. Neq; accēdunt lucery
nā et ponūt eā sub modio: s; sup̄ cādelabru
vt luceat oib; q̄ in domo sūt. Habuit autē
gl̄iosus hilari⁹ triplicē lucē splendorē.

Primo splendorē sapie luminose.

Secundo splendorē retuētie p̄uofe

Tercio splendorē effulgētie miraculose.

Primo habuit splendorē

